

16.

**Wąwelnica
Kościół p.w. Matki Boskiej
Częstochowskiej
nr rej. 548**

17.

**Wolczkowo
Kościół p.w. Matki Boskiej
Szkaplerznej
nr rej.151**

12.2 Wykaz układów urbanistycznych i zespołów zabudowy proponowanych do wpisu do rejestru zabytków.

Układy urbanistyczne wsi:

Opis:

Grzepnica powstała po wojnie trzydziestoletniej około 1671 roku. Rozwinęła się z majątku ziemskiego Duringshofena. Była własnością zakładu opiekuńczego św. Jana ze Szczecina, który założył tu hutę szkła, działającą przez 20 lat i należącą do jednych z najstarszych na Pomorzu. W XIX w. dobrze prosperował zakład produkujący brykiety torfu. Około 1900 roku właścicielem Grzepnicy został Robert Bismarck, który zbudował tu folwark. Powstał wówczas dwór, budynki gospodarcze oraz domy dla robotników. Zachowane do dzisiaj, charakterystyczne domy robotników folwarcznych usytuowane są w bezpośrednim sąsiedztwie folwarku, na południe od niego. Niewielka wieś jest malowniczo położona pośród łąk. Zachowała swój pierwotny układ ulicówki. W pozostałej części wsi znajduje

się zabudowa mieszkalna: ceglane i tynkowane parterowe chałupy, kryte dwuspadowymi dachami z naczółkami. Zabudowania mieszkalne usytuowane są wzdłuż drogi przebiegającej przez wieś. Od strony drogi dojazdowej z Dobrej do Grzeczny realizowana jest współczesna zabudowa daleko odbiegająca od klimatu i skali historycznej wsi. Niewątpliwie ochronie konserwatorskiej powinien podlegać historyczny układ przestrzenny Grzeczny.

2. Stolec

2.1

2.2

2.3

Opis:

Stolec to unikatowa forma przestrzenna wsi podporządkowanej funkcji mieszkalnej i gospodarczej dawnych właścicieli z rodu von Ramin. Układ przestrzenny wsi wraz budynkami do dzisiaj zachował swoją pierwotną historyczną formę. Niezwykle cenne jest tu założenie pałacowo – parkowe z budynkami gospodarczymi oraz kościołem i cmentarzem, ale również wielką wartość posiada pobliski folwark i związana z nim zabudowa mieszkalna, dopełniająca obrazu jednego z największych majątków regionu. Przebiegająca przez wieś droga w sposób naturalny oddziela część pałacowo - parkową wraz z kościołem i cmentarzem od zabudowy mieszkalnej wsi, dawnej szkoły i folwarku.

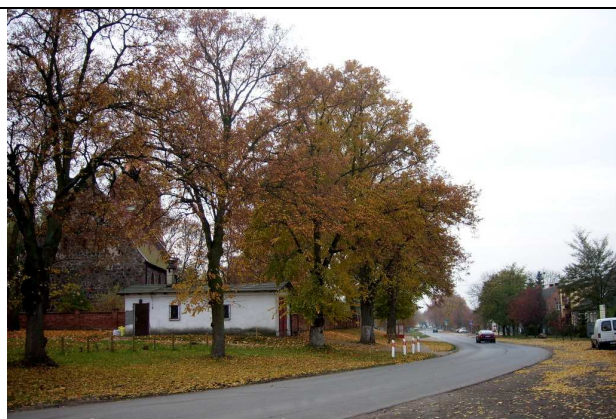
3. Wołczkowo

3.1

3.2

3.3

3.4

Opis:

Wołczkowo – najstarsze wzmianki o wsi pochodzą z XIII w. Wieś zachowała do dzisiaj czytelny średniowieczny układ przestrzenny w formie owalnicy z placem w centrum osady i pochodzącym z czasów powstania osady, kościołem usytuowanym na niewielkim wzgórzu. Pomimo powojennych ingerencji dobrze zachowane są zespoły budynków mieszkalnych wraz z zagrodami, szczególnie cennymi od północnej i południowej stronie kościoła. Domy usytuowane są do ulicy fasadowo. Przeważnie ustawione kalenicą. Posiadają nierzadko wypracowany detal architektoniczny w formie dekoracyjnych gzymsów, fryzów, opasek okiennych i zwieńczeń.

Zespoły zabudowy folwarcznej we wsiach:

1. Skarbimierzyce

Opis:

Skarbimierzyce – założenie folwarczne powstało w latach 1900-1911. Zespół położony jest przy drodze Szczecin – Dołuje. Na osi z tyłu dworu, fasadą zwróconego na południe, znajduje się park. Do dworu prowadzi aleja kasztanowa, po bokach której usytuowane są budynki gospodarcze. Właścicielem majątku był Max Reuter. W założeniu zachowane: dwór z parkiem, budynki gospodarcze: magazyn, stodoła, obora, spichlerz oraz czworaki w pobliżu drogi pod nr 8 – 12.

2. Stolec

2.1

2.2

2.3

2.4

2.5

2.6

2.7

Opis:

Stolec - założenie folwarczne z domem rządcy powstało w poł. XVIII w. Zachowane są budynki z XIX/XX w., kiedy właścicielami folwarku nie byli już Raminowe, którzy sprzedali majątek w 1870 r. Majątek został rozbudowany na pocz. XX w. przez Augusta Diestela. Założenie folwarczne składa się z wyraźnie wyodrębnionych części: oddzielonych od siebie główną drogą przebiegającą przez wieś. Po zachodniej stronie drogi znajduje się pałac wraz z parkiem krajobrazowym i usytuowanym w bezpośrednim sąsiedztwie od strony północnej kościołem i cmentarzem oraz od strony południowej budynkami gospodarczymi. Po przeciwnej stronie drogi na wschód usytuowana jest kolonia mieszkalna czworaki, sześcioraki, kościół szkoła przy drodze i właściwe założenie folwarczne z wyodrębnionym podwórzem gospodarczym wokół którego znajdują się zabudowania gospodarcze: magazyn, obory, remiza. Zespół folwarczny nie jest objęty wpisem do rejestru. Mieściła się tu hodowla krów, owiec, świń, i koni.

3. Grzepnica

3.1

3.2

3.3

3.4

Opis:

Grzepnica – zespół zabudowy mieszkalnej i gospodarczej leśniczówki, oznaczony nr 1. Leśniczówka powstała w połowie XIX wieku i została rozbudowana w okresie międzywojennym. Połączone bryły budynków w kształcie litery L, zrealizowane w bardzo dobrych proporcjach w stylu modernizmu. Na posesji zachowana stodoła wykonana została w konstrukcji ryglowej w ostatniej ćwierci XIX wieku. Całość niewątpliwie stanowi unikatowe założenie nie tylko w skali wsi ale i regionu.